"හැදිමිටේ නුවණ"

සිංහලෙන් කතා කරන අමෙරිකානු මහාචාර්යවරියක්.....

ලොව මියයන භාෂාවන් අතරින් එක් භාෂාවක් ලෙස සිංහල භාෂාව හඳුන්නට අපේ ම අය පසුගිය කාලයක උනන්දු වුණා. එහෙත් පරිගණක තාක්ෂණයත් ඒ හා බැඳුණා නොරුකුර තාක්ෂණයත් අනුව නව පිබිදීමක් ලොව පුරා විප්‍රසාදිව සිටින හා මෙබඳිමේ සිටින අයකෙමි පිරිස් අතර දක්නට ලැබෙනවා. සිංහල වචන ශබ්දවත ආකාරය අනුව ඉංග්‍රීසි අකුරින් යතුරු ලියනය කිරීමට අපගේ අය අතර උනන්දුවක් ඇතිවූයේ විඳුලි තැපෑල සහ ජංගම දුරකතන පහිසිඩ නිසා යැයි කියන්න පුළුවන්. "සිංග්ලිෂ් " (Singlish) නමින් පසුකාලීනව නම් කෙරුන මේ මුද්‍රව " සිංගිරිසි" යනුවෙන් ගීත නිර්මාණයකට පවා ඇතුලත් වූයේ වසර 2000 දී පමණ.

අපගේ මේබස වහරණ, ඒ හැකියාව පවත්වාගෙන යන දෙමළ ගිතවතුන් අපහට විදේශයන්හිදී මුණ ගැහෙනවා. සිංහලය වහරණ සුදු ජාතිකයින් පවා හමුවන අවස්ථා නැතිවෝ නොවේ. එහෙත් අපගේ භාෂාව පිළිගත් විශ්ව විද්‍යාලයකින් තරමක් දුරට හෝ උගෙන, මේ බිමේ සාමාජික නොරුකුර අසුරින් පර්යේෂණ කරනා මහාචාර්යවරියක අපට හමුවුණේ මුළුවතාවට.

ඇමෙරිකාවේ ඔරගන් (Oregon) ප්‍රාන්තයේ " පෝට්ලැන්ඩ් ස්ටේට්" (Portland State) විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්යවරියක වන අවාර්ය මිචෙල් රූත් ගැම්බර්ඩ් මහත්මිය (Professor Michele Ruth Gambur) අපට හමුවන්නේ රාජ්‍ය සම්මාන ලාභී ප්‍රවීන ගත් කතුවරුක වන ස්ටර්ලාංකාවේ රාජපක්ෂ මහත්මියගේ මේල්බන් නිවහනේදීයි. මහාචාර්යවරිය සිංහල කතාවට හැකියාවක් දක්වන්නා සේම සරල දේ කියැවීමටත්, කෙටියෙන් ඔව්මටත් හැකියාව දක්වනවා. මේ වන විට ඉංග්‍රීසි බසින් ග්‍රන්ථ පහක් එළිදක්වා ඇති මහාචාර්යවරියගේ ග්‍රන්ථ තුනක් රාජපක්ෂ මහත්මිය සිංහලයට නහා තිබෙනවා.

වසර 1987 දී ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍ය සහ ගණිතය විෂය ධාරාව මුල් උපාධිය ලබා ගන්නා මහාචාර්යවරිය, 1989 දී ඔක්ස්ෆර්ඩ් විශ්ව විද්‍යාලයේ දර්ශනය හා දේවත්වය පිළිබඳව උපාධියත්, 1991 දී මිමිගන් විශ්ව විද්‍යාලයේ මානව වංශ විද්‍යාව පිළිබඳව ආචාර්ය උපාධියත් ලබා ගන්නවා. අප අය සමඟ පිළිසඳරට එක්වුණේ සිංහලයෙන්.

අය මුළිකව හාදාරන විෂය ක්ෂේත්‍රය කුමක්ද කියලා දැන ගැනීමට අප මුළින්ම යොමුවුණා.

"මගේ විෂය වෙන්නේ මානව වංශ විද්‍යාව. මේ විෂය ක්ෂේත්‍රයේ කොටස් හතරක් තියෙනවා. පළමු වැනි කොටස නමයි "ලිංග්විස්ටික් " (Linguistic). දෙවෙනි එක "ආර්කියෝලොජි" (Archaeology). තුන්වන කොටස පිසිකල් ඇන්ඩ බයොලොජිකල් ආන්ත්‍රපොලොජි (Biological & Physical Anthropology) කියනවා. හතරවෙනි කොටස තමයි කල්චරල් ආන්ත්‍රපොලොජි (Cultural Anthropology)"

ස්වර්ණකාන්ති මහත්මිය විෂයයන් විස්තර කරමින් :

"මානව වංශ විද්‍යාවට ඉංග්‍රීසියෙන් කියන්නේ ආන්ත්‍රපොලොජි (nthropology) කියලා. එතකොට ලිංග්විස්ටික් ආන්ත්‍රපොලොජි (LinguisticAnthropology) කියලා කියන්නේ මානව වංශ විද්‍යාවේ ටාග් විද්‍යාත්මක කොටස. එතකොට එහි තියෙන පුරාවිද්‍යාත්මක පැත්ත තමයි ආර්කියෝලොජි ආන්ත්‍රපොලොජි කියලා හඳුන්වන්නේ, පිසිකල් ආන්ත්‍රපොලොජි (PhysicalArchaeology) කියන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ පරිණාමය පිළිබඳව කියැවෙන කොටස. එතකොට කල්චරල් ආන්ත්‍රපොලොජි කියන්නේ සමාජ විද්‍යාත්මක කොටස. ඒ කියන්නේ සංස්කෘතිකමය පැත්ත හඳෑවිමයි."

මිචෙල් මහත්මිය නැවතත් අපට එක්වෙමින් :

"කල්චරල් ආන්ත්‍රපොලොජි" නමයි මගේ ප්‍රියතම ශාස්ත්‍රපති උපාධියත් 1995 දී එම විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ම මානව වංශ විද්‍යාව පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධියත් ලබා ගන්නවා. අප අය සමඟ පිළිසඳරට එක්වුණේ සිංහලයෙන්.

මේ විෂය ධාරාවට මිචෙල් රූත් ගැම්බර්ඩ් මහාචාර්යවරිය යොමු වූ ආකාරය පිළිබඳවත්

සුසිර දිසානායක

අපගේ අවධානය යොමුවුණා.:

"මගේ අම්මත් ආචාර්ය උපාධියට කළේ මානව විද්‍යාව. මං කුඩා කාලයේදීයි අම්මා ඒ උපාධියට අවශ්‍ය පර්යේෂණ කළේ. ඉතින් මට මානව විද්‍යාව එපා වුණා. ඒ නිසා මම මුළිනම් විශ්ව විද්‍යාලයට ගිහින් තෝරාගත්තේ "ඉංග්ලිෂ් ලිටරේචර්" (English Literature). ඒ අනුව අයගේ මුල්ම විෂය වන්නේ ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍යයයි.

මගේ දෙවෙනි කලා උපාධිය වුණේ "ෆිලෝසෆි ඇන්ඩ් තියෝලොජි (Philosophy & Theology& කියන උපාධියයි. ඊට පස්සෙයි සම්පූර්ණ විද්‍යාව පැත්තට හැරුණෙවලා ආචාර්ය උපාධිය කළේ. ඉතින් ඒ සඳහා යම්කිසි පර්යේෂණයක් කරන්න වෙනවා කොහේහරි ගිහිනි. අම්මාවත් ඒ අත්දැකීම් ලැබුණේ ලංකාවෙන් ඉතින් මෙත් අම්මාවගේ ලංකාවට ඇවිල්ලා ඉගෙන ගත්තා."

මහාචාර්ය මිචෙල් රූත් ගැම්බර්ඩ් මහත්මිය සිය පර්යේෂණ කටයුතුවලට තෝරාගත්තේ ශ්‍රී ලංකාව. විශේෂ හේතු තිබුණද මේ තෝරාගැනීමට? නැත්නොත් සිය මව් අනුව යාමක් පමණක් ද මේ?

"අම්මා සිරුත් විරුත් ගැන ඉගෙන ගන්න ගොඩක් කැමැත්තෙන් හිටියේ. අපය ළමුන් යන්න හිටියෙ ටැබෙට් රටට. ඒත් රටේ ඒ දවස්වල තිබුණ තත්වය නිසා ඒ අදහස අත හරින්න අපයට සිද්ධ වුණා. අපගේ නේවාසිකාගාරයේ හිටිය ලංකාවේ යෙහෙළියක් තමයි අපයට ලංකාව තෝරගන්න යෝජනා කළේ. ඒ නෝනගේ ගෙදර ඉඳන් තමයි අම්මගේ පර්යේෂණවලට මින කරන හොඳ ගමක් ගෙවිලේ. ඉතින් අම්මට හම්බවුණා ගම හරිම හොඳයි. පත්සලක් තියෙනවා, කුරුඳු වතු තියෙනවා, ගෙවල් ගොඩක් තියෙනවා, හොඳ මිනිස්සුත් ඉන්නවා." අපය සිංහල බස උසුරුවම්න් කරනා මේ පසාදිලි සිරිත සාක්‍රවීන්ම ඉතාම ප්‍රියජනකයි. මේ ගම පිළිබඳව කතාකිරීමෙදීයි අයගේ කතාවට ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ මහත්මිය තුමිකාව අවතීරණ වෙන්නේ. මිචෙල් මහත්මිය අපය අමතන්නේ "කාන්ති අක්කා" නමින්.

"මේ ගමේ නම එළි කරන්න බෑ. මොකද මේවාගේ පර්යේෂණ කටයුතුවලදී රකින්න වෙන ආචාර ධර්මවලට පටහැනි වනගියා. ඒ නොරුකුර හෙළි කිරීම සාදාචාරාත්මක වෙන්නේ නෑ. මේ ගම අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්න මුහුදුබඩ ගම්මානයක්. අත්තට ම මිචෙල්ගේ මව අඳහුළු ඒ පවුල ගමට හිතවත්වුණා; ලෙන්ගතු වුණා. අවුරුදු දෙකකට පමණ පසුව ආපහු ගියත් වරින් වර ඇවිත් ඒ සම්බන්ධතාවයත් පවත්වා ගෙන ගියා. ඉතින් මිචෙල් මහත්මියත් තමන්ගේ පර්යේෂණ කටයුතුවලට මේ ගමම තෝරා ගත්තේ ඒ බැඳීම නිසා වෙන්න ඇති." ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ මහත්මිය ඒ පසුබිම පහදාදිලි කළා.

මුල් වරට මවත් සමඟ ලංකාවට පැමිණෙන විට මිචෙල් දැරියගේ වයස අවුරුදු දෙකක් පමණයි. මේ ආත්මයෙන් මේ ගමට බැඳුණ අය පසුකලෙක යළිත් පැමිණ කළ කී දේ පිළිබඳව අප විමසිලිමත් වුණා.

"1991 ද අායෙත් ගමට ආවා. ඒ ආව වෙලාවේ කැළණිය විශ්ව විද්‍යාලයේදී මම සිංහල ටිකක් මුළින් ම ඉගෙන ගත්තා. අම්මා ගමේ හිටිය කාලෙත් පස්සේ ගම වෙනස් වෙලා තියෙන හැටි දිහා බලනකොට උඩට ආව එක මාතෘකාවක්. ගමේ නෝනලා ගොඩක් මැද පෙරදිග යනවා, ටර හිහින් ගමට සළුළු එවනවා. ඉතින් ඒ ගැන හොයලා බලලා පී.එච්.ඩි. උපාධියට පර්යේෂණය කළා. ඒ පර්යේෂණය එක්ක කරපු පොත තමයි, "ද කිචන් ස්පූන්ස් හැඩල් " (The Kitchen Spoon's Handle- Transnationalism and Sri Lanka's migrant Housemaids) ඒ පොත ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ මෙත්මිය පර්වර්තනය කළා. "හැදිමිටේ නුවණ" කියනනමින්.

මේ පරිවර්තනය "හැදිමිටේ නුවණ" නමින් හැඳින්වීමට ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ කතුවරිය තීකුවේ කිමදැයි කෙගෙනුට සිතෙන්න පුළුවන්.

"මේ පොතේ නම වෙන්නේ සංකුමණික ජාතිකත්වය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ විනාමනික ගෘහ සේවිකා වෘත්තිය " හැදිමිටේ නුවණ" කියලා මිචෙල් උපමානකාවක් යෙදුවා. අපේ රටේ ජනප්‍රිය වහරක් තියෙනවානේ, " ගැහැණුන්ගේ නුවණ හැදිමිටේ දිගයි" කියලා. මිචෙල්ට කියන්න ඕන කළේ ඒක එහෙම ගෙවෙයි; ඔවුන් දුර දිග බලලා තවයුතු කරන පිරිසක්ය කියන එක."

මිචෙල් රූත් ගැම්බර්ඩ් මහාචාර්යවරියගේ දෙවන පර්යේෂණයට අදාල කරුණු ගොනු වූ අන්දම සැබැවින්ම ම දෛවෝපගතයි.

"මම මත්වුවය පිළිබඳව පර්යේෂනය කරන්න පටන් ගත්තා. සුනාමි එක ආවා නේද 2004 දී. ඉතින් ඒ සුනාමි එක ඇරෙන්න වෙන මානසාවක් තිබුණෙ නෑ. ඒ නිසා මගේ රිදුම මානසාව වුණෙත් සුනාමිය ම යි. ඒ පර්යේෂනය අනුව කරපු පොත තමයි " ද ගෝල්ඩන් වේව්" (The Golden Wave - Culture and Politics after Sri Lanka's Tsunami Disaster) ඒ පොතත් ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ මහත්මිය සිංහලයට පෙරළුවා." 2004 දෙසැම්බර් 26 දින නැගුණ උදුම් රළ ආසුරින් ඔයවුණ මේ ග්‍රන්ථය ස්වර්ණකාන්ති රාජපක්ෂ කතුවරිය මේ පරිවර්තනය කරවමින් නම් කරනවා " ස්වර්ණ තරංගය සියලා.....

"මිණේරා මින කරපු ගම තමයි "රත්තරන් රැල්ල" කියන ගම. මිනිස්සුන්ට දුක් පීඩා ගෙනාව ගිහි රැල්ලක් වුණාට පසුකාලීනව බේරුණ අයට වාසි සහගත තත්වයක් ලැබුණා. මොකද අනන්ත අපූමාණ විදේශාධාර ප්‍රමාණයක් ලැබුණ නිසා. බේදාවෙකයක් කියන දැක්ම වෙනස් වුණා මිනිස්සුන්ගේ. මම ඒක හරිද වැරදිද කියන්න උත්සාහ කරන්නේ නෑ. නමුත් ද්‍රව්‍ය හා මූලාමය ආධාර ලබා ගත්තා අපේ අය අවශ්‍ය විදියට වගේ ම අනවශ්‍ය විදියටත්. මේ ආව රත්තරන් රැල්ලයි බවට පත්වුණා මේ විපතින් බේරුණ බොහෝ අයට. ඒ දිහා උපනායයෙන් බැලිමකුත් වෙනවා මේ මාතෘකාව. පොත අෑළවියේ දී සහෘදයලුවට ලක් වෙයි කියලා හිතපු නිසයි "ස්වර්ණ තරංග" නම මම යෝජනා කළේ. යම්කිසි කාටහරු බවකුත් ඒ නමට."

මහාචාර්ය මිචෙල් රූත් ගැම්බර්ඩ් මහත්මියගේ තෙවන පර්යේෂණයත්, ඒ සම්බන්ධව එළි දැක්වුණ නිබන්ධයත්, එහි පර්වර්තනයත් පිළිබඳව ලබනවර "සන්නසෙන් " කියවමු.

මේ සාකච්ඡාවේ හඬ පටයට සවන් දෙන්නට
www.shanidaa.com අඩවියට ගොඩවන්න

පරිසරය නිවැරදිව දකිමු

දයාරත්න විරසේකර

අැස් ගොඩගේ ප්‍රකාශනයකි

දිනෙන් දින විවිධාකාර ස්වභාවික විනාශ පිළිබඳව අසන්නට අපට සිදු තිබේ. මේ ස්වභාවික විනාශ විපුපස ඇත්තේ මිනිසා විසින් පරිසරයට කරනු ලබන විවිධාකාර අත පෙවීම නිසා ඇතිවූ විෂමතා යයි මතයක් සමාජය පුරා පැතිරී ඇත. ඒ නිසාම පරිසරය පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් මේ කාලයේ යොමුවී තිබේ යයි කීවොත් එය නිවැරදියි ය.

පරිසරය පිළිබඳව ලියැවුණා පොත් පත් ඉංග්‍රීසියෙන් තියවන්නට අපට හැකියාව තිබුණද ඒ විෂය වෙනුවෙන් සිංහල භාෂාවෙන් පොත් පත් ලියැවෙන්නේ නැති තරම් ය. එය විශාල අඩුවකි.

සන්නසට "ආ මග සටහන්" ලිපි පෙළ ලියන දයාරත්න විරසේකර මහතාගේ "පරිසරය නිවැරදිව දකිමු" පොත මුද්‍රණයෙන් නිකුත් වී තිබෙන්නේ පරිසරයට ඇල්මක් දක්වන පාඨකයන්ගේ මන දොළ පුරවමිනි.

පොතට පසුවදනක් ලියන විද්‍යාමික විනාශ කොමසාරිස් ස්ටර්ලින් පෙරේරා මහතා ලියා ඇති සටහන දයාරත්න විරසේකර මහතාට මෙන් ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කරන්න ඇති ශක්තියට ශාක්ෂි සපයයි. "අධ්‍යාපන අමාත්‍යංශ මගින් 1970 දශකයේදී ද්විභාෂා පාසල් සඳහා සංවිදානය කරන ලද ක්ෂණෙ අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථාන වැඩ සටහනට දයාරත්න විරසේකර මහතා විද්‍යා අධ්‍යාපන නිලධාරිවරයකු ලෙස සම්බන්ධ විය.

"ස්ථානගත පරිසර අධ්‍යයනය" යන නමින් හඳුන්වන ලද මෙම වැඩ සටහන ඉතා ඉක්මනින් පාසල් අතර ව්‍යාප්ත විය. කතුවරයා පාසල් සිසුන් ගුරුවරුන් සහ නිලධාරීන් සමඟ පරිසර අධ්‍යයන කටයුතු වලට සම්බන්ධ වී පරිසර අධ්‍යාපනය පිළිබඳව පුළුල් දැනුමක් ලබා ඇත. රජයේ සේවයෙන් විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසුවද ඔහු අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් මෙහෙයවන ළඳ පරිසර අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් ආයියකම උපදේශකවරයකු ලෙසද සේවය කර තිබේ.

ඔහුගේ අත්දැකීම් පරිසර විද්‍යාත්මක පොතක් ලෙස සරල බසින් සිංහල පාඨකයන් සඳහා ඉදිරිපත්වීම මගේ ප්‍රසාදය පළකරමි"

විරසේකර මහතා සිය ග්‍රන්ථයේ අන්තර්ගතය කෙටියේ එකොළහකට බෙදා ඉදිරිපත් කරන්නේ පාඨකයා වෙහෙස නොකරමිනි.

- අපේ වටපිටාව
- වටපිටාවේ සියළුම පරිසරයයි
- පරිසරයේ අන්තර් සම්බන්ධතා
- අපේ ආහාර පරිසරයෙහි
- ශක්තිය ලැබෙනුයේ ආහාර වලිනි
- අපගේ අපද්‍රව්‍ය මොනවාද
- පරිසරයේ පෙරට විවිධත්වය
- ජලය ඔහඟ සම්පතකි
- පරිසර දූෂණය සිදුවන්නේ කෙසේද?
- පරිසරය ආරක්ෂිමු
- අපේ පරිසර කටයුතු දෙස හැරී බලමු

විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි යටතේ සිය දැනුම එවධානය කරගන්නට බලා සිටින පාඨකයනට සිංහල බාෂාවෙන් ලියැවුණා පොත පත හිඟ මෙවන් යුගයක දයාරත්න විරසේකර මහතාගේ ප්‍රයත්නය අගැයිය යුතු ය.